

הלכות נדה קפו

רעו

קפו דיני בדיקת אשה בין לפני תשמיש בין לאחר תשמיש וכו' ה' סעיפים:

א אשה שיש לה אסת קבוע אינה צריכה בדיקה כלל לא לפני תשמיש ולא לאחר תשמיש. ואדרבה אין לה לבדוק בפני בעלה בשעת תשמיש כדי שלא יהא לבו נוקפו. והרמב"ם ז"ל מצריך לבדוק אחר תשמיש היא בעד אחד והוא בעד אחד ולראות בהם שבא ראתה הם בשעת תשמיש, ולדעתו הצנועות בודקות עצמן אף קודם תשמיש. הנה: והסנהל הרמב"ם ז"ל איל עיקר וכן נהגו. (רוקם והגהות מיימוני וכו' המומים).

ב אם אין לה אסת קבוע שלש פעמים הראשונים צריכה לבדוק

באר הגולה

א טור בשם ר"ח ה"ח כשם הראב"ד והרמב"ן והרשב"א	ג כפ"ד מהלכות איסורי ביאת והא דמקו לה בנמרא באשה
וכבר אמר כי הנזא היא לפירות נדה דפ"ו ע"ב וכן	עסקה בפירות ס"ל דכאי אערים דלפני תשמיש
הסמכת הפוסקים חוץ מהרמב"ם.	ד שם.
ב בדפוס ר"י שם ר"ב ע"א.	ה כדעת הר"ף והרמב"ן והרשב"א וכו"ה כן אפיננס
	בביתא שם ר"ב ע"ב.

[א] היא עיקר. כי לא הוזכרה בדיקת עדים במשנה אלא בעסקה במהרות^ב שמתוך מעלתה חששו להם תכמים הששא יתירה שמוא ראתה מחמת תשמיש שדרך הדם לבא על ידי תשמיש לפעמים^ד ומוגו דצריכה בדיקה אחר התשמיש משום מעלת מהירות צריכה נמי בדיקה לפני תשמיש לבעלה^ה אבל כשאנה עסקה במהרות שאינה צריכה בדיקה אחר התשמיש אינה צריכה לפני התשמיש (גמרא ופרש"י^ו):

[ב] וסת קבוע. כי יש אשה שיש יום קבוע לראייתה כגון מכו' לבי יום או יום קבוע בחדש וזה נקרא וסת הימים^ז. ויש שאין לה יום קבוע אלא שהיא מרגשת בעצמה קודם שיבא הדם כגון שהיא מפקחת או מעמשת או חוששת כפי כריסה וזה נקרא וסת הגוף^ח. ויש אשה שאין לה וסת כלל שאינה רואה ביום קבוע (א) ולא מרגשת במאורעות

קונטרס אחרון

(א) ולא מרגשת בו וזו בו. עיין א' משנה (דף ס"ג ע"א^ב) ושם (ע"ב) ר' יוסי אומר אף ימים בו^ג, ואף אם הימצי לומר דת"ק מודה בוסתות דימים^ד, מכל מקום שקולים הם^ה ואשה שיש לה וסת מקריא (אפילו בוסת הגוף בלבד דמיידי ביה ת"ק), כמבואר מלשון הרמב"ם^ו. דהשתא אתי

א י"א, א.	ז שם ד"ה כאן שלא שמשנה. ולענין הרצנה להחמיר, ראה
ב גמרא י"א, ב.	לעיל ס"י קפ"ב ס"ק ג.
ג ראה רש"י פו. סעי"ב (להחמיר טהרות).	ח כדלקמן ס"י קפ"ב ס"ב.
ד כדלעיל ס"י קפ"ב ס"ק ו (לענין ענת וסתה), וש"נ.	ט כדלקמן שם ס"ט. וגם היא אינה צריכה בדיקה קודם
ה ראה גם לקמן סוף ס"ק ב' וס"ק ז.	ת תשמיש (ראה ק"א).
ו י"א, ב.	

צינונים לקונטרס אחרון

א לכללות הקונטרס אחרון, ראה מ"מ וצינונים.	ג ושעות וסתות.
ביאורים והערות בקו"א הל' נדה, קו"א עם ביאור	ד שרינים כאשר שיש לה וסת.
מדרכי הקונטרס, שו"ע הל' נדה עם ביאור קו"א.	ה וסת הגוף וסת הימים.
ב כל אשה שיש לה וסת ריה שעתה, ואלו הן הוסתות	ו פ"ח האי"ב, וראה מ"מ שם.
מפקחת ומעמשת וחוששת כפי כריסה,	

הלכות נדה קפו

רעז

קודם תשמיש [ג] ואחר תשמיש הוא בעד שלו והוא בעד שלה ואם החזיקה באותם שלש פעמים שאינה רואה דם מחמת תשמיש שוב אינה צריכה בדיקה כלל לא לפני תשמיש ולא לאחר תשמיש. ו'להרמב"ם ו'הרא"ש כל זמן שאין לה וסת צריכה היא בדיקה לעולם קודם תשמיש ואחר תשמיש ו'הרמב"ם מצריך שגם הבעל יבדוק עצמו [ד] אחר תשמיש. הנה: ואין צריכן [ה] לבדוק עצמם אחר כל תשמיש ומשמיש שעושין צלילה אחת אלא [ו] מקמזין עצמן כל הלילה צעד ולמחר צריכן בדיקה ואם מצאו דם עממה. (צ"י נשס

באר הגולה

ח שם בפ"ד.

ו שם בפ"ד.

ז שם בפסקיו ספ"ק נדה.

הללו עד שיבא הדם וזו יש לה לחוש בתחלתה שמה תראה מחמת תשמיש (רמב"ן)¹ שבין שאין לה וסת נראה מעניינה שראויתה באות לה כפי המקרים שקורין לה בקפיצות² ואכילות³ וכיוצא בהם⁴ ולפיכך יש לחוש לה שמה אף מחמת תשמיש תראה⁵ משום הכי בעיא בדיקה ג' פעמים אחר תשמיש (ר"ן⁶). ומגו דצריכה בדיקה אחר תשמיש צריכה נמי בדיקה לפני תשמיש כמו בעסקה במהרות דלעיל⁷ (הג"ה פרישה⁸):

[ג] ואחר תשמיש. מיד לידע אם היא רואה מחמת תשמיש (רמב"ן⁹):

[ד] אחר תשמיש. שגם ביש לה וסת הדין כן לדעתו כדלעיל¹⁰:

[ה] לבדוק עצמן. פירוש לבדוק העדים¹¹ לאור הגר אחר כל כו¹²:

[ו] מקמזין עצמן. והאשה צריכה להכניס העד גם לחורין ולסדקין¹³ (רשב"א¹⁴ ר"ן¹⁵):

קונטרס אחרון

שפיר דלא קשה מידי מ"ש בכרתי ופלתי סי' קפ"ד¹ דהעומדים בשטת רבנו הנגאל² (ראשה שאין לה וסת צריכה בדיקה) לא סבירא להו עונה בינונית כלל (ראשה שיש לה וסת הוששת לווסתה ולא לעונה בינונית ושאין לה וסת הוששת לכל יום), דזה אינו דהעומדים בשטת רבנו הנגאל מוקמי למתניתין וזמרא³ ב"ש ליה וסת הגוף⁴, דהוששת לעונה בינונית כמ"ש לעיל סי' קפ"ד⁵:

יט סעיף א.
כ אבל עצמנו צריכות לבדוק אחר כל תשמיש. כרתי ופלתי ס"ק ד.
כא משנת מן, מו"ק"א בבית הלל, לפירוש התוס' שם ד"ה ב"ש רמב"ם פ"ד ה"י.
כב ראה א"ק אדמו"ר מהרש"ב ח"א ע' נו ונ' נש (הרינו רוקא לאחר תשמיש, אבל לפני תשמיש כני מקנזת). מהרה הלכה פכ"ג הערה 14.
כג תורת הבית הארוך שער' ו. ובהודושי נדה ה, א.
כד הודושים נדה שם.

י ה"ל נדה פ"ה ה"א.
יא דלקמן סי' קפ"ג פ"י.
יב דלקמן שם סכ"ג.
יג כדלקמן שם ס"ק ע.
יד כדלעיל ס"ק א. וראה א"ק אדמו"ר מהרש"ב ח"א ע' לו ונ' נש.
טו שבעות (ב, רע"ב).
טז ס"ק א.
יז ס"ק ח.
יח פ"ה ה"א. וראה פתח וזמא ס"ק ו.

צינונים לקונטרס אחרון

ימי ענתה, וברש"י שם ד"ה בתוך: ל' יום (לראיה).
י ואינה צריכה בדיקה קודם תשמיש גם לדעת ר"ח.
יא סייב וסיק מה.

ז ס"ק ג, שרמב"ם ורא"ש העומדים כו.
ח חובב ברא"ש נדה פ"א סי' ה, ובטור.
ט טו, א (במשנה שם: כל הנשים בחזקת טהרה לבעליהן, ובזמרא שם: והוא שבא ומצאה בתוך

הלכות נדה קפו

רעה

הרמב"ם. קנסה עלמה בעד ואכז לא תשמש עד [1] שתזדקק עלמה הואיל ואין לה וקמ (סז).

[1] שתזדקק עצמה. שאף שהתירו לשמש בלא בדיקת העד לאור הנר¹⁶ לא התירו אלא כשהעד קיים ותבדקנו למחר אבל כשנאבד אין כאן בדיקה כלל וצריכה לבדוק עצמה שנית ותניח העד למחר ותבדקנו¹⁷ (גמרא¹⁸ ורש"י¹⁹). אבל אם לא אבדה אינה צריכה בדיקה לפני תשמיש כי די בבדיקה שלאחר תשמיש הראשון דלמה תבדוק ב' פעמים זה אחר זה (תוס'²⁰). ואף על פי שהעד שלאחר התשמיש אינה בודקתו עד למחר הרי זה מועיל גם לבדיקה שלפני תשמיש שני אבל בדיקה שלפני תשמיש הראשון צריכה לבדוקו לאור הנר קודם שתשמש (ר"ן²¹).

ודעת רש"י ותוספות כמ"ש הר"ן²² בשמם דלא התירו לשמש בלא בדיקת העד לאור הנר אלא בבדיקה שהזכרה במשנה²³ דמיירי בעסקה בטהרות²⁴ אלא משום מינו דבעיא בדיקה לטהרות בעיא נמי לבעלה²⁵ משום הכי לא עדיפא מבדיקת הטהרות דסני שתבדוק העד למחר קודם שתעסקו בטהרות.

ורמ"א לא חש לזה²⁶ משום דבלאו הכי נמי דעת רש"י²⁷ ותוס'²⁸ וסיעתם²⁹ דאפילו אשה שאין לה וסת כלל אינה צריכה בדיקה כלל לא לפני תשמיש ולא לאחריו כשאינה עסקה בטהרות אלא דראוי לחוש לדעת הרמב"ם³⁰ והרא"ש³¹ ולדעת הרמב"ם בבדיקה שהזכרה במשנה אינה לטהרות דוקא³² ואפילו הכי הקילו לבדוק העד למחר³³.

ואף אם תמצוי לומר דהרא"ש לא סבירא ליה הכי³⁴ לא חש רמ"א לזה מאחר שרש"י ותוספות וסיעתם מקילים לגמרי וגם הש"ע לא הביא דעת הרמב"ם והרא"ש אלא שראוי לבעל נפש³⁵ לחוש לדעתם³⁶ אבל העיקר כסברא הראשונה³⁷ שהביא בכתם כנודע³⁸ (הלכות בני' פעמים³⁹ הראשונים אין להקל בלא בדיקת העד⁴⁰ לאור הנר⁴¹).

כה כוללעל ס"ק ה.
 נו ואם הניחה העד תחת חבר ולמחר מצאה עליו דם – ראת לקמן ס"ו קפ ס"ד.
 כז נו, ב.
 כח שם ד"ה ו' ד"ה וז.
 כט שם ד"ה ד"ה כמק. (וראה אנ"ק אדמו"ר מוהרש"ב ח"א ע' כמ"ג.)
 ל חידושי הר"ן פז, א מוה"ר דמנ"י. וראה גם חידושי רמב"ן ורשב"א שם.
 לא שם ובקף יא, ב ד"ה דמנו.
 לב נו, א.
 לג ראה רש"י שם ד"ה דית.
 לד כוללעל ס"ק א.
 לה לדעת הר"ן שתדוק לבדוק העד שלפני תשמיש הראשון לאור הנר.
 לו יב, ב ד"ה מנא דמתני.
 לז שם ד"ה דמתני.
 לח ספר התרומה ס"ו עז. סמ"ג לאיין קיא (ל, ב). וקח ס"ו שני. הנהגות מטיגוניות פ"ד אות ב (בשם רשב"ם).
 לט פ"א דה"ו.
 מ פ"א ס"ה. וראה מורה כהלכה ע"י הקפידה.
 מא ראה ר"ן שבעות ב, א. מ"ג שם ה"ד. כסף משנה

שם ה"ו.
 מב ראה רמב"ם שם ה"ו.
 מג לבדוק העד למחר (רמב"ם), אלא לפני תשמיש לאור הנר (כ"ן).
 מד שו"ת הרמ"ע מפאנו י"ג עז. ש"ך ס"ו רוב קיצור בתענית היראות אות ה. וראה נדה פז, ב ותוס' ד"ה לא פ' כ"ן ע' קמב.
 מה ראה אנ"ק אדמו"ר מוהרש"ב ח"א ע' לו וע' מג (דהיינו שיצאה לאשתו לבדוק, גם לאחר תשמיש, וע"ד המבואר לעיל ס"ו קפ"ב ס"א). מורה כהלכה פכ"ג אות ג. אה"י שם ז ע' רמ.
 מו שוק ג' פעמים הראשונים צריכים בדיקה לפני תשמיש ואחרי.
 מז ראה שו"ת הרמ"ע מפאנו שם, ד מלאכי כללי הש"ע ס"ו ז. שדי רבד כללי הפוסקים ס"ו יג אות ח. לעיל א"ח ס"ו שמו ס"ק א. וי"ד ס"ו לב ס"ק ב. כללי הפוסקים והתוראה כלל עני וכלל רפ"ג. וכן הביא דעה זו בסתם לקמן ס"ו קפ"ב ס"א, כולקמן שם ס"ק זג.
 מח ראה מורה כהלכה פכ"ג הערה 4. אה"י שם ר ע' קנז.
 מט ראה פס"ד צ"צ שמת, ב (הכי דגונג ב'). חידושי ה"צ על הש"ס קפ"ג. (נראה להקל). שו"ת צ"צ ס"ו ש.
 נ לחוש לדעת הר"ן. וראה מורה כהלכה פכ"ג הערה 16.

הלכות נדה קפ

רעמ

ג. אשה שאינה רואה בפחות מ"ד ימים אחר טבילתה אבל לאחר י"ד ימים אין לה קבוע עד י"ד יום דינה כדין אשה (ח) שיש לה וסת.
ד. יש לאדם להניח את אשתו שתברוק בעד שלו מתוך שנאמנת על שלה נאמנת על שלו.
ה. אם ראתה דם מחמת תשמיש שלש פעמים רצופים אמורה לשמש לעולם עם אותו בעל ויתבאר כסימן שאחר זה.

באר הגולה

י. רמב"ם שם בפ"ד מ"ח איסורי ביאה ה"ד

ט. תרומת הדשן.

והש"ך^ט כתב שדעת הר"י^{יג} כדעת רש"י ותוס' וסיעתם דאפילו אין לה וסת כלל אין צריך בדיקה כלל לא הוא ולא אפילו בג' פעמים הראשונים וכמדרמה שכן עמא דבר. והמנחת יעקב^{יב} כתב שבמקום שנהגו להקל יש להם על מה שיסמכו אבל במקום שאין מנהגו אין להקל כלל נגד דעת הש"ע.

ומעוברת משהובר עוברת ומניקה כל כ"ד חדש יש להקל בהן אף אם אין להן וסת דרמים מסולקים מהן כדלעיל סי' קפ"ד^{יז} והלכך אף ששופעות דם ורואות אינו אלא מקרה. ואף שהוששות לראייתן בדרך שהוששות לוסת שאינו קבוע לענין בדיקה בשעת הוסת ולפירוש מבעלה עונה אחת כדלקמן סימן קפ"ט^{יח} מכל מקום לענין בדיקה לפני תשמיש ואחריו שלא בעונת הוסת יש להקל הואיל ויש מקילין בכל ענין (תשובת מהר"ם פדוואה סי' ב"ה):
[ח] שיש לה וסת. שאף שלכל דיני וסתות אינו נקרא וסת קבוע אלא אם כן ראתה ביום ידוע וקבוע כדלקמן סי' קפ"ט^{יח} מכל מקום לענין בדיקה לפני תשמיש ואחריו יש להקל יותר^{יט} תדע שהרי יש מקילין בכל ענין (תרומת הדשן^{יח}).

אבל אם לעולם היא רואה ביום י"ד לטבילתה לא פחות ולא יותר הרי זה וסת קבוע לכל דבר והוא וסת ההפלגה שמשבחין אותו מסוף ראייה כדלעיל סימן קפ"ד^{יז} שבשהיא רואה לעולם ביום י"ד לטבילתה הרי זו רואה בהפלגה שזה מסוף ראייתה לעולם מן הסתם לפי שאסור לאשה לעמוד בימי מומאיתה אפילו אין בעלה בעיר כדלקמן סימן קצ"ז^{יז} ומן הסתם היא מתחלת לספור ז' נקיים מיד שפוסקת לראות^{יח} ולטבול בליל ח' ואם כן בין שתחשוב מהתחלת הנקיים ובין שתחשוב מליל טבילה הכל חשבון אחד והפלגות שוות מ"ד יום אחר הטבילות או מכ"א יום מהתחלת הנקיים או מכ"ב יום מסוף הראיות (מה שאין כן

הלכות ביאור הלכה ר"ה אשה.

ס. סימן זה בשוע"י לא הניע לירדנו. וראה ב"ח שם ד"ה ומ"ש ורובנו תם. פ"ז סי' ג. לעיל סי' שכו סי' ושי"ג. לק"ש ח"ד ע' 27 הערה 58 ובשו"ת. שלחן הנדק ח"ב ע' רכא. מהרה כהלכה ע' תקנבו. גידול תורה (ג). כא ע' תקלו. כג ע' תיפס. כח ע' קצ. ל ע' שו. קובץ דברי תורה י' ע' ע. לו. לה. מנורת הלכות ח"ש סי' קעפ.
סא. ראה פס"ד י"צ סי' קצו סי' י: אם האשה אינה מתחלת לספור ז' נקיים מנורת יום התפסקה כ"י עלתה לה טבילה ואף לכתחילה תוכל לעשות כן אם תרצה. לק"ש שם.

נא סי' א.

נב. כתובות (ב, כ).

נג. תורת השלמים סי' ב. ראה גם פס"ד י"צ שנוח, ב. אנ"ק אדמו"ר מהרש"ב ח"א ע' ג.

נד. סעוף ז'.

נה. סעוף לו.

נו. סעוף ב.

נז. ראה לקמן סי' קנא סי' ה.

נח. סי' רמ.

נט. סי' כב, ושי"ג. וראה לעיל שם, שאחר המקורות לה שם הוא משננות תרומת הדשן דרך. וראה גופי